

GUIA DOCENT
CURS 2023-24

FITXA TÈCNICA DE L'ASSIGNATURA

Dades de l'assignatura	
Nom	Ontologia
Codi	211251
Titulació	Batxillerat en Filosofia
Curs	Primer
Semestre	Segon
Crèdits ECTS	3
Caràcter	Obligatòria
Mòdul	Formació bàsica
Universitat	Ateneu Sant Pacià
Horari	Dimarts 11:15-13.
Professor/s	Joan Martínez Porcell
Descriptor	L'ontologia que ocupa el primer mòdul temàtic té com a primer objectiu presentar el seu contingut com una veritable "saviesa", en diàleg amb Aristòtil i la seva manera d'entendre la Filosofia Primera i considerant les crítiques modernes i contemporànies a la metafísica. Com a segon objectiu, vol arribar a deixar la riquesa significativa de l'esser en els transcendents, des de l'experiència de la diversitat dels ens concrets, als quals fonamenta i dona sentit.
Modalitat de impartició	Presencial
Llengua	català

Docent	
Nom	Joan Martínez Porcell
Departament	Filosofia Teorètica
Despatx	4
e-mail	jmartinez.filosofia@edusantpacia.cat
Telèfon	93 453 43 38
Horari de tutories	A convenir

DADES ESPECÍFIQUES DE L'ASSIGNATURA

Contextualització de l'assignatura

Aportació al perfil professional de la titulació
Conèixer els fonaments de la metafísica
Prerequisits
Cap

Competències - Objectius
Competències de l'assignatura
Competències Generals
<p>CG1. Que l'alumne sigui capaç d'adquirir coneixements generals bàsics sobre l'àrea d'estudi (filosofia i humanitats), partint de llibres de text avançats i incloent cada vegada més els grans clàssics i les monografies més importants.</p> <p>CG5. Que l'estudiant adquireixi una bona capacitat comprensiva en relació amb els textos d'alt nivell cultural.</p> <p>CG8. Que l'alumne sigui capaç d'adquirir habilitats d'elaboració o de defensa d'arguments amb consciència crítica i autocrítica.</p> <p>CG11. Que l'estudiant adquireixi habilitats analítiques i sintètiques pel que fa a fenòmens culturals d'alta complexitat; això és: que aprengui a descompondre els problemes i les qüestions de manera adequada ala resolució, aprenent alhora a establir les connexions necessàries amb altres aspectes de la pròpia disciplina o amb altres disciplines.</p> <p>CG16. Que l'alumne sigui capaç de comunicar-se correctament de forma oral i escrita en català i en castellà, i que adquireixi una bona capacitat d'exposició i d'explicació, tant a nivell oral com escrit, per tal de dirigir-se tant a públics especialitzats com no especialitzats.</p>
Competències Específiques (Mòdul: Formació bàsica)
<p>CE1. Que l'alumne sigui capaç d'adquirir les habilitats necessàries per començar a analitzar, comprendre i manejar sistemàticament la terminologia bàsica dels grans àmbits temàtics de la filosofia i a distingir-los segons la seva naturalesa, objecte i mètodes propis.</p> <p>CE2. Que l'alumne adquireixi habilitats d'argumentació específicament filosòfiques fonamentals sobre les qüestions que s'estudiaran en els diversos campo temàtics de la filosofia, detectant problemes i apories, i sabent posicionar-se personalment de forma reflexionada, crítica, flexible i respectuosa amb les altres opinions.</p> <p>CE6. Que el alumne adquireixi i sàpiga utilitzar les nocions gnoseològiques fonamentals com ara "coneixement", "veritat", etc.; que aprengui quines són les grans orientacions històriques que s'han donat en la teoria del coneixement; i que sigui capaç de comprendre les implicacions i connexions de tals nocions i orientacions en altres camps temàtics com la filosofia del llenguatge o la metafísica.</p> <p>CE8. Que l'alumne adquireixi les habilitats necessàries per poder usar correctament els principis hermenèutics en les seves pròpies aproximacions als textos i als problemes filosòfics.</p> <p>CE9. Que l'alumne sigui capaç de comprendre la rellevància històrica i sistemàtica de les grans qüestions de l'ontologia, la diferència entre una ontologia general i la metafísica, els grans problemes metodològics de la metafísica clàssica (analogia) i els principals capítols sistemàtics (estructures de l'ens finit, transcendents, possibilitat d'una teologia natural, etc.). Que sigui capaç, també, de comprendre les relacions profundes i conseqüències que tals qüestions tenen en altres àmbits filosòfics com la teoria del coneixement, l'ètica, el pensament polític, etc.</p>

BLOCS TEMÀTICS I CONTINGUTS

Continguts – Unitats Temàtiques
UNITAT 1: ONTOLOGÍA
Tema 1: Naturalesa de la Ontologia
<p>1.1 Ontologia o Metafísica?</p> <p>1.2 Què entendre per Metafísica?</p> <p>1.3 L'ens, punt de partida de la Metafísica</p>

Tema 2: L'estructura metafísica de l'ens
2.1 Substància i accidents 2.2 Acte i potència 2.3 L'essència 2.4 L'ésser, acte últim de l'ens 2.5 El subjecte subsistent
Tema 3: Els transcendents de l'ésser
3.1 Unitat 3.2 Veritat 3.3 Bé 3.4 Belleza
Tema 4: La Causalitat
4.1 Ésser i causalitat 4.2 La naturalesa de les causes. Tipus principals de causes 4.3 L'obrar com a exercici de la causalitat 4.4 L'analogia i la participació metafísica

METODOLOGIA DOCENT

Aspectes metodològics generals de l'assignatura
Metodologia Presencial
<p>Ensenyament-aprenentatge presencial:</p> <ul style="list-style-type: none"> - exposició del professor. - exposició de l'estudiant. - debats. - examen final (escrit) <p>Ensenyament-aprenentatge dirigit:</p> <ul style="list-style-type: none"> - lectures orientades. - tutories individuals. - treball escrit individual i exposició a l'aula. <p>Ensenyament-aprenentatge autònom:</p> <ul style="list-style-type: none"> - lectures complementàries proposades pel professor. - estudi personal. - cerca d'informació i materials.

RESUM D'HORES DE TREBALL DE L'ALUMNAT			
MODALITAT PRESENCIAL			
Treball a l'aula		Treball o activitats fora de l'aula	
Classes magistrals 25	Examen 6	Tutories 8	Treball personal de l'alumne 36
CRÈDITS ECTS: 3			75 hores

AVALUACIÓ I CRITERIS DE QUALIFICACIÓ

MODALITAT PRESENCIAL		
ACTIVITATS D'AVUACIÓ	CRITERIS	PES
avaluació contínua més específica	<ul style="list-style-type: none"> - participació a classe - treballs personals o en grup 	40%
Exàmens	<ul style="list-style-type: none"> - parcial - final de l'assignatura 	60%

*Per a poder realitzar la prova escrita tant de la convocatòria ordinària com extraordinària cal haver realitzat la resta d'activitats que són objecte d'avaluació.

CONVOCATÒRIA EXTRAORDINÀRIA (PRESENCIAL):

Els criteris d'avaluació són els mateixos que en la convocatòria ordinària, per la qual cosa cal aportar totes les activitats d'avaluació considerades en el curs. Es guardaran les notes de les activitats realitzades, a l'espera de que es realitzin les activitats pendents. En aquesta avaluació s'aplicaran els mateixos criteris de ponderació que en l'avaluació ordinària.

BIBLIOGRAFIA

Bibliografia Bàsica
Tomás Alvira, Luis Clavell, Tomás Melendo, Metafísica. Iniciación Filosófica, Eunsa (2001)
Joan Martínez Porcell, Metafísica. Textos docents. FFC, Barcelona (2012)
Joan Martínez Porcell, Metafísica, Blurb (2015)
Bibliografia Complementària
Jesús García López, Metafísica tomista, Pamplona. Eunsa (2001)
Forment, E., Filosofía del ser, PPU, Barcelona (1988)
González Álvarez, A., Tratado de Metafísica. Madrid, Gredos (1963)
Grenet, P.B., Ontología, Barcelona, Herder (1973)
Gómez Pérez, R., Introducción a la Metafísica, Madrid, Rialp (1978)
Ángel Luis González, Teología natural. Iniciación filosófica, Pamplona, Eunsa (2001)
Michel Grison, Teología natural o Teodicea, Barcelona, Herder (1989)